این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

گزارش تخصصی مدیر مدرسه :

راهبردهای یادگیری برای تقویت عملکرد تحصیلی دانش آموزان

www.asemankafinet.ir

فهرست مطالب

چکیده.....۴

مقدمه.....۵

بیان مسئله.....۶

مطالعه:.....۶

افت تحصیلی :.....۷

خسارت‌های ناشی از افت تحصیلی:.....۸

عوامل موثر بر افت تحصیلی:.....۹

اهداف:.....۱۰

هدف اصلی:.....۱۰

اهداف فرعی:.....۱۰

مقایسه با شاخص:.....۱۰

گردآوری شواهد یک.....۱۱

مصاحبه با تک تک دانش آموزان کلاس.....۱۱

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

مصاحبه یا خانواده ها ۱۱

ارائه راه حلهای پیشنهادی ۱۳

انتخاب راه حل پیشنهادی ۱۴

اقدام راه حل پیشنهادی ۱۴

راهبردهای برنامه ریزی ۲۰

گردآوری شواهد دو ۲۱

(نقاط قوت) ۲۱

محدودیت ها و موانع (نقاط ضعف) ۲۲

نتیجه گیری ۲۳

پیشنهادات ۲۵

منابع و مآخذ ۲۶

www.asemankafinet.ir

چکیده

مطالعه، همانند هر کار دیگر نیازمند استفاده از روش درست است، رشد و شکوفایی اندیشه، توانائیها و فرهنگ هر انسان به کمیّت و کیفیت مطالعه او بستگی دارد .یکی از دلایل افت تحصیلی برخی از دانش آموزان این است که شیوه مطالعه آنها بر طبق روشها و اصول صحیح مطالعه نیست .رعایت نکردن اصول مطالعه موجب پایین آمدن کارآیی و تضعیف روحیه، کاهش اعتماد به نفس، خستگی و دلزدگی از مطالعه می شود.

واقعیت این است که در دنیای امروز که عصر اطلاعات و نبرد اندیشه هاست و انسان با انبوه اطلاعات مواجه است، نمی توان با همان روشهای قدیمی به پیش رفت، در دنیای امروز مطالعه، ضرورت پیشرفت است .آنچه اهمیّت یادگیری را آشکار می سازد مسأله تطابق و سازگاری است و هر کس که استعداد یادگیری بیشتری دارد و می تواند به خوبی آن را به کار بندد بیشتر می تواند با محیط خود سازگاری داشته باشد.

در طی این سالها و کار کردن با دانش آموزان دبستانی متوجه شده‌ام که برخی از دانش آموزان هنوز شیوه های صحیح مطالعه و یادگیری و استفاده درست از تکنیکهای یادگیری را نمی دانند و این مسئله سبب افت تحصیلی آنان گردیده است .با توجه به این موضوع بر آن شدم تا دلایل افت تحصیلی دانش آموزان آموزشگاهم را بررسی نموده و روشهایی را برای جبران آن در پیش گیرم.

پس از بررسی متوجه شدم بیشتر آنان از تکنیکها و روشهای یادگیری بی اطلاع هستند و یا اگر اطلاعاتی در این زمینه دارند به درستی از آن استفاده نمی کنند، سپس بر آن شدم تا با آموزش روشهای صحیح یادگیری و اصول برنامه ریزی برای مطالعه، زمینه را برای پیشرفت تحصیلی آنان فراهم سازم.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

مقدمه

یکی از ضرورت های نظام آموزشی، موفقیت در ادامه و گسترش مهارتهای لازم تحصیلی در دانش آموزان است. یک راه برای دستیابی به عملکرد بهتر در آموزشگاه، استفاده از روشها و فنون مطالعه ویادگیری است. دو عنصر اساسی معلم و دانش آموز در امر آموزشی و یادگیری وجود دارد و یادگیری مستلزم تعامل فعال و موثر بین این دو عنصر می باشد. تاکنون در مورد راهبردهای آموزشی و روشهای تدریس معلم تحقیقات خوبی صورت گرفته است و معلمان در دوره های مختلف با روشها و راهبردهای آموزشی آشنا می شوند ولی به عنصر اساسی دیگر فرایند آموزش ویادگیری یعنی دانش آموز وروشها و راهبردهای یادگیری او توجه چندانی صورت نگرفته است .

امروزه جلوگیری از افت تحصیلی دانش آموزان و کمک به ارتقای عملکرد تحصیلی آنان به عنوان یک اصل مهم در نظام آموزشی هر جامعه مورد نظر است. استفاده از راهبردهای یادگیری بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان تاثیر می گذارد . یک دانش آموز همانگونه که نیازمند یادگیری خواندن، نوشتن و حساب کردن است، باید نحوه مطالعه و یادگیری را نیز بیاموزد. در واقع اساس منطقی آموزش بر این اصل استوار است که به دانش آموزان یاد بدهیم چگونه یاد بگیرند، چگونه به خاطر بسپارند و چگونه مساله حل کنند .پس بر آن شدن تا راهبردهای یادگیری را به دانش آموزان آموزش داده و به بررسی نتایج آن بر روند تحصیلی آنان بپردازم و به برگزاری جلسات کارگاهی و آموزش این روشها به دانش آموزان پرداخته و شاهد نتایج جالب توجهی شدم.

www.asemankafinet.ir

بیان مسئله

اینجانب مدت ۲۸ سال است که در آموزش و پرورش در حال خدمت هستم و هم اکنون در سمت مدیریت آموزشگاه ... شهرستان ... در حال انجام وظیفه هستم. در این آموزشگاه ۲۸۰ نفر دانش آموز وجود داشت که مسئله عدم اطلاع آنها با روش ها و راهبرد های مطالعه ای و افت تحصیلی آنان و دیدگاهی که در بین همکاران و خانواده ها در خصوص این موضوع وجود داشت، مرا بر آن داشت تا با دقت بیشتر روی این موضوع کار کنم.

بدین منظور تلاش کردم تا یک کلاس را بعنوان نمونه انتخاب کرده تا برنامه ها واقدامات لازم در این خصوص را آغاز کنم. بنا بر این جهت این کار کلاس سوم را انتخاب نمودم که تعداد آنها ۲۵ نفر بود که دارای میزان افت تحصیلی زیادی بودند و آموزگار شان از این وضعیت ناراضی و گله مند بودند .با مراجعه به پرونده تحصیلی و تربیتی دانش آموزان و انجام جلسات مشاوره فردی تلاش کردم تا با وضعیت فردی، خانوادگی و برنامه مطالعه آنان بیشتر آشنا شوم.

پس از این اقدامات متوجه شدم که اغلب این دانش آموزان دارای برنامه خاصی برای مطالعه روزانه نیستند و حداکثر زمانی که برای مطالعه در نظر می گیرند چیزی حدود یک یا یک ساعت و نیم در طول روز است که زمان مناسبی به نظر نمی رسید و همچنین همه دروس را تقریباً با یک شیوه و روش مطالعه می کردند که بازده چندانی نداشت و موثر نبود. و لازم بود تا هم شیوه های صحیح مطالعه دروس مختلف و هم روش استفاده درست از زمان را برای آنان تبیین کرده و بیان نمایم تا بتواند در پایان سال تغییری در وضعیت تحصیلی این دانش آموزان ایجاد کرده و از میزان افت تحصیلی آنان بکاهد.

تعریف کلید واژه ها

مطالعه:

عبارتست از فهمیدن و درک مطلب خواندنی بدون کمک دیگران .بهترین وجامع ترین تعریفی که از یادگیری وجود دارد، تعریفی است که هیلگارد ارائه کرده: «یادگیری تغییر نسبتاً پایدار در رفتار بالقوه یادگیرنده است، مشروط بر آنکه بر اثر

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

تجربه این تغییر ایجاد شود .«گانیه نیز یادگیری را اینگونه تعریف می کند: «یادگیری عبارتست از تغییری که در توانایی انسان ایجاد می شود و برای مدّتی باقی می ماند و نمی توان آن را به سادگی به فرایند رشد نسبت داد.» امروزه جلوگیری از افت تحصیلی دانش آموزان و کمک به ارتقای عملکرد تحصیلی آنان بعنوان یک اصل مهم در نظام آموزشی هر جامعه مد نظر است .روشهای موثر یادگیری به هر فعالیتی اطلاق می شود که به وسیله آن دانش آموز بتواند یادگیری خود را افزایش دهد.

افت تحصیلی :

معنای لغوی افت عبارت است از کمبود، کمی، کم و کاست و نقصان. لذا افت تحصیلی به معنای کمبود و نقصان در فرآیند تحصیل است. یا به معنای تحت اللفظی آن سنجش علل آمار تجدیدی و مردودی دانش آموزان است.

افت تحصیلی کاهش عملکرد دانش آموز از رضایت بخش به نامطلوب است، اگر بین استعداد بالقوه و بالفعل دانش آموزی فاصله ای ایجاد شود، از آن به عنوان افت تحصیلی یاد می شود و بهترین شاخص در این زمینه مقایسه عملکرد قبلی و فعلی است.گاهی افت تحصیلی فراتر از اعدادی است که ذکر می شود، گاهی اوقات با این که دانش آموز قبول می شود و به پایه بالاتر راه می یابد اما آموزش، کیفیت لازم را ندارد و دانش آموز از نظر سطح دانش و معلومات پایین است و در این خصوص می توان از افت پنهان نام برد.

افت تحصیلی دانش آموزان یکی از مشکلاتی است که اگر به آن توجه نشود، گاهی موجب دلسردی و ترک تحصیل خواهد شد و شکست دانش آموز در تحصیل، اتلاف سرمایه انسانی و اقتصادی را در پی دارد. بنابراین عوامل افت تحصیلی باید به طور دقیق موشکافی و راهکارهای اساسی برای جلوگیری از آن ارائه شود.

www.asemankafinet.ir

هنگام مواجه شدن با افت تحصیلی در دانش آموزی نباید انگشت اتهام به سمت او برده و از او به عنوان شاگردی تنبل و بی انضباط یاد شود، چون گاهی ممکن است وضعیت آشفته و نا به سامان خانواده در آن نقش داشته باشد.اولیای دانش آموزان باید ارتباط بیشتری با مدرسه برقرار کنند و در جریان تعلیم و تربیت فرزندان خود و روند آموزش آن ها قرار گیرند.

افت تحصیلی یکی از قدیمی ترین و شناخته شده ترین مسائل آموزش و پرورش در بسیاری از کشورهاست و تحقیقات نشان می دهد هیچ کشوری نتوانسته است یک راهکار برای جلوگیری صد در صدی این مشکل ارائه دهد اما تمام کشورها متناسب با شرایط و وضعیت خود بررسی هایی را انجام و راهکارهایی را ارائه داده اند. پس بهتر است که بر اساس واقعیت های موجود و شناختی که از عوامل ایجاد افت تحصیلی بدست آمده است ، حتی در مناطق مختلف آموزشی ، نسخه های متفاوتی پیچید و منحصر به روش های کلیشه ای نبود .

خسارت‌های ناشی از افت تحصیلی:

۱-هزینه‌های تحمیل‌شده به دولت یاآن چه افت تحصیلی به نظام آموزشی تحمیل می کند را میتوان شامل موارد زیر دانست :

الف: اتلاف هزینه‌های جاری اداره و موسسات آموزشی توسط دولت.

ب: اتلاف سرمایه‌گذاری‌های ثابت برای احداث و تجهیز فضاهای آموزشی و پرورشی.

۲- هزینه‌های تحمیل‌شده بر خانواده شامل:

الف: اتلاف هزینه‌های مستقیم خانواده مثل پرداخت حق ثبت‌نام، هزینه لوازم‌التحریر.

ب: اتلاف هزینه‌های حمل و نقل، ارتباطات برای رفت و آمد دانش‌آموزان به مدرسه.

۳- خسارت‌های وارده به دانش‌آموزان شکست خورده شامل:

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

الف: هزینه فرصت از دست رفته بر اثر دیرتر راه یافتن به بازار کار.

ب: خسارت‌های دیگری که بر فرد وارد می‌شود مثل هزینه واقعی سرخوردگی، احساس حقارت و بی‌کفایتی و خودپنداری منفی.

به نظر می‌رسد که بعد روانی اجتماعی خسارت‌ها که به دانش‌آموز و خانواده او وارد می‌شود، به‌مراتب ضربات روانی جدی‌تری نسبت به بعد مادی برخانواده و فرد تحمیل می‌کند و متأسفانه جبران زخم‌های شکست تحصیلی به سختی و کندی انجام می‌شود.

عوامل موثر بر افت تحصیلی:

این عوامل را به طور خلاصه میتوان چنین بیان نمود و آن را در ۴ بخش خود دانش آموز ،

خانواده،مدرسه و اجتماع لحاظ نمود:

۱. عوامل مربوط به خود دانش آموز

- عوامل فیزیولوژیکی و جسمی مانند ضعف بینایی و شنوایی و غیره
- عوامل ذهنی و روانی مانند میزان هوش و قدرت حافظه و سلامت روانی
- نداشتن هدف واقعی و عینی و روشن از تحصیل
- عدم انگیزش درونی برای تحصیل و مطالعه

www.asemankafinet.ir

- نداشتن اعتماد به نفس کافی
- ضعف اراده در تصمیم گیری های تحصیلی و مطالعه و اجرای تصمیمات
- عدم برنامه ریزی دقیق از لحاظ زمان و میزان مطالعه روزانه
- نداشتن روش مطالعه مناسب برای دروس مختلف
- مهارت های مطالعه نادرست .

اهداف :

هدف اصلی:

بررسی علل افت تحصیلی در دانش آموزان

اهداف فرعی:

علل افت تحصیلی دانش آموزان چیست ؟

بررسی روش رفع افت تحصیلی دانش آموزان

مقایسه با شاخص:

در مقایسه با شاخص بایستی مشکل افت تحصیلی دانش آموزان حل شود .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

گردآوری شواهد یک

مصاحبه با تک تک دانش آموزان کلاس

پس از مشخص کردن مساله و کلاس با تک تک دانش آموزان صحبت کرده و از برنامه مطالعه روزانه آنها مطلّع شدم، چیزی که در این مورد کاملاً مشهود بود و تقریباً بین اکثریت آنان مشترک بود این بود که اغلب حدود ۳ تا چهار ساعت عصرها میخوابیدند.

برنامه ثابت و مشخصی برای مطالعه نداشتند و اکثراً هنگامی شروع به مطالعه می کردند که افراد خانواده در منزل بودند و تلویزیون هم روشن بود.

مصاحبه با خانواده ها

با تماس با اولیاء این دانش آموزان و پرس و جو در خصوص میزان مطالعه و ساعت مطالعه، آنان نیز تایید کردند که فرزندانشان اغلب ساعات عصر را می خوابند و هیچ کدام ساعت مشخصی برای مطالعه ندارند و روش درستی را هم برای مطالعه بکار نمی برند و اغلب در جمع افراد خانواده شروع به مطالعه می کنند و در مقابل اعتراض والدین به اینکه چرا در جمع خانواده و سروصدای تلویزیون درس می خوانند، ادعا می کنند که با صدای تلویزیون بهتر می توانند درس بخوانند و بیشتر یاد می گیرند

با توجه به موارد عنوان شده سعی کردم به چرایی افت تحصیلی و تبیین منطقی آن و علت اصلی بپردازم که بر اساس الگوی شش پرسش بصورت منظم اشاره شده است:

۱. چرایی؟

www.asemankafinet.ir

دوره ابتدایی دوره بسیارحساسی است و سبب افزایش استرس بر دانش آموزان شده و افت تحصیلی فراوانی بدنبال دارد که این مسئله مرا وا داشت تا در این زمینه و برای کاهش این افت دست به اقداماتی بزنم.

۲. چگونه؟

نداشتن یک برنامه ریزی درست، شیوه صحیح برای مطالعه، ، عدم آشنایی با کتب جدید و تواناییهایی که فرد دارد، در کاهش اثرگذاری نوع مطالعه اثر گذار است.

۳. چه کسی؟

در مورد افت تحصیلی نقش دانش آموز، خانواده و مدرسه هر سه مهم است و نباید هیچکدام را نادیده گرفت. اگر دانش آموز هدف روشنی از مدرسه و تحصیل نداشته باشد ویا به اجبار والدین به مدرسه برود و یا دارای والدین کم سواد باشد و والدین از وضعیت تحصیلی فرزند خود بی خبر باشند ویا شرایط مناسب در منزل برای مطالعه فراهم نباشد و از سوی دیگر، مشکلاتی مثل عدم ارتباط بین محتوای آموزشی با نیازهای آینده دانش آموزان، روش تدریس نامناسب، آشنا نبودن معلمان با روشهای نوین تدریس، شرایط نامناسب فیزیکی و محیطی کلاس و مدرسه و سروصداهای مزاحم در محیط ..... همگی می توانند در افت تحصیلی دانش آموزان موثر باشند.

۴. چه موقع؟ با شروع سال تحصیلی و گذشت در ماه از آغاز مهر، اعتراضات آموزگاران شروع شد، که بدنبال آن به بررسی ضعف شدید اغلب دانش آموزان ، مشاهده شد

۵. چه چیزی؟

افزایش روز افزون ارجاعات دانش آموزان به دفتر از سوی آموزگاران به دلیل عدم آمادگی در پاسخگویی به دروس مختلف، مراجعات والدین و صحبت در خصوص عدم مطالعه دانش آموزان در منزل و وضعیت درسی آنان که هر روز بدتر و ضعیف تر می شدند، سبب شد که دست به کار شوم و با هماهنگی آموزگار مربوطه، برنامه هایی را انجام دهیم.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

ارائه راه حلهای پیشنهادی

بعد از جمع آوری اطلاعات و بررسی جوانب مسأله، راه حل هایی به ذهنم رسید که به تهیه فهرست آن اقدام نموده تا مناسبترین راه حل را برای اقدام انتخاب نمایم.

مهمترین این راه حل ها عبارت بودند از:

۱. تهیه بروشورهایی ساده با موضوعات روشهای مطالعه و یادگیری، مدیریت زمان، برنامه ریزی و روشهای آن- شناخت هدف، تمرکز حواس و نقش آن در یادگیری.

۲. جلسات راهنمایی گروهی و کارگاه آموزشی آشنایی با راهبردهای یادگیری- روشهای مفید مطالعه

۳ .تهیه برنامه مطالعه روزانه و هفتگی.

۴ .جلسات آموزش و تمرین تن آدامی برای ایجاد تمرکز حواس.

۵ .مشخص کردن میزان ساعات تماشای تلویزیون، بودن در جمع خانواده، دوستان....

۶ .جلسه با آموزگار

۷ .دعوت از کارشناسی برای جلسه با اولیاء و توجیه کردن خانواده ها و نقش آنان در پیشرفت تحصیلی فرزندانشان.

۸ .تهیه و طراحی برنامه رای کلاسهای فوق برنامه.

۹ .تکلیف بیشتر از سوی آموزگار برای انجام در منزل توسط دانش آموزان .

www.asemankafinet.ir

۱۰ .معرفی نمونه هایی برتر از دانش آموزان که از برنامه ریزی استفاده کرده و موفق بودند

انتخاب راه حل پیشنهادی

با توجه به بررسیهای انجام گرفته و وضعیت دانش آموزان و راهنمایی گرفتن از همکاران و آموزگار از بین کلیه راه حلهای ممکن برای کاهش افت تحصیلی این دانش آموزان چند روش که به نظر می رسید نتایج بهتری به دنبال داشته باشند انتخاب گردید و زمینه را برای اجرای آن فراهم نمودیم

از جمله این راههای منتخب عبارت بودند از:

۱. تنظیم برنامه مطالعه روزانه و هفتگی به کمک دانش آموزان و خانواده.

۲. جلب همکاری والدین برای نظارت و کنترل اجرای برنامه و محدود کردن ساعت تماشای تلویزیون و خواب بعد از ظهر.

۳. تهیه بروشور ساده و قابل فهم و توزیع آن دربین دانش آموزان با موضوعات؛ روشهای مطالعه و یادگیری، راههای یادگیری موثر، ایجاد انگیزه و تمرکزحواس...

۴. برگزاری جلسات راهنمایی گروهی و کارگاههای آموزشی راهبردهای یادگیری- روشهای مطالعه و یادگیری

۵- همکاری و هماهنگی با آموزگاران برای پیگیری وضعیت تحصیلی دانش آموزان و تاثیر اقدامات انجام گرفته در میزان و روند پیشرفت آنان .

اقدام راه حل پیشنهادی

پس از جمع آوری این اطلاعات شروع به تهیه پیام هایی در خصوص یادگیری و تمرکز حواس و بروشورهایی با موضوعات تعیین اهداف، روشهای یادگیری، تمرکز حواس، انگیزه .... نمودم و سپس جلسات کارگاهی برای آموزش این شیوه ها به دانش آموزان برگزار نمودم .در مرحله بعد طی جلسات راهنمایی گروهی به آموزش شیوه درست برنامه ریزی

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

و تنظیم یک برنامه مطالعه روزانه با توجه به حجم دروس و برنامه هفتگی و در کنار آن یک برنامه مطالعه جبرانی برای دروسی که اکثراً در آنها ضعف داشتند پرداخته و شروع به اجرای برنامه نمودم.

از طرف دیگر با کمک خانواده ساعت مطالعه، تماشای تلویزیون و رفت و آمدهای آنان ثبت و به اطلاع من می رسید . پس از تنظیم برنامه و با توجه به اطلاعات جمع آوری شده که اکثراً دانش آموزان روش درستی را برای مطالعه به کار نمی بردند، شروع به آموزش روشهای یادگیری پرداخته و آنان را با مهمترین روشهای یادگیری که با توجه به شرایط آنان می توانست بازده خوبی داشته باشد پرداختم.

از جمله این روشها، روش یادگیری با فاصله بود که از آنجائیکه آنان عادت به مطالعه طولانی نداشتند به نظر روش مناسبی می آمد .چنانچه نتایج تحقیقاتی هم که در این زمینه صورت گرفته است نشان می دهد، فاصله زمانی بین یادگیری همیشه بهتر از یادگیری بطور مداوم و بدون استراحت است .زیرا اگر فردی مدّت زیادی را صرف یادگیری نماید، ممکن است دچار خستگی شده و در نتیجه کارآیی او کاهش یابد.

به علاوه فعالیت کوتاه مدّت موجب افزایش انگیزه می شود و فرد در طی دوره فعالیت مطالب یاد گرفته شده را تکرار می کند و اینکار باعث ارتباط و پیوند بین آنچه یاد گرفته می شود. همچنین روی مساله ایجاد علاقه و انگیزه به یادگیری متمرکز شدیم. زیرا در مطالعه علاقه یکی از عوامل موثر است .دروسی که مورد علاقه نباشند، انگیزه ای برای مطالعه آنها وجود ندارد و در نتیجه نه تنها دیرتر یاد گرفته می شوند، بلکه زودتر هم فراموش می شوند.

در واقع علاقه به هر موضوع، با مقدار اطلاعاتی که درباره آن داریم، نسبتت مستقیم دارد. یعنی هر چه بیشتر درباره مطلبی اطلاعات کسب شود، علاقه به مطالعه به آن بیشتر می شود. با توجه به این نکات؛ ایجاد علاقه اوّلین قدم برای

www.asemankafinet.ir

انگیزش به مطالعه است، و می توان با نشان دادن هدف نهایی مطالعه و یادگیری هر درس در یاد گیرنده این علاقه را ایجاد کرد.

قدم بعدی ایجاد انگیزه در دانش آموزان بود. انگیزه نیروی لازم برای انجام کار در انسان را فراهم می کند و اعتماد به نفس، احساس مسئولیت و تلقین مثبت می تواند در ایجاد انگیزه موثر باشد. در مرحله بعدی به بیان روش های مطالعه پرداخته و مهمترین روشهای مطالعه و مراحل آن را بررسی کرده تا روش های مناسب را با توجه به وضعیت خود انتخاب کنند که از جمله این روشها:

۱. روش خواندن اجمالی در این روش هدف کسب اطلاعات کلی درباره مطالب کتاب در زمان کوتاه و با سرعت زیاد است. که مهمترین فواید آن عبارتند از:

الف- برآورد اهمیّت مطالب کتاب برای انتخاب روش درست .

ب- تخمین مقدار مطالب ودشواری آن برای مشخص کردن زمان مناسب برای مطالعه آن

ج- کسب دید کلی از مطالب قبل از مطالعه جزئیات بای افزایش درک مطلب و نگهداری آن در ذهن

۲. روش عبارت خوانی که هدف این روش افزایش سرعت مطالعه از طریق خواندن جملات و عبارات است .از جمله فواید این روش عبارتند از:

الف- افزایش سرعت مطالعه

ب- افزایش درک مطلب ا راه شناسایی مفاهیم و رابطه بن آنها.

ج- افزایش تمرکز حواس

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۳. روش دقیق خواندن هدف این روش درک کامل مطلب خوانده شده و نگهداری آن در حافظه بطور منظم است .فواید روش دقیق خواندن عبارتست از:

الف- افزایش فهم بیشتر مطالب

ب- نگهداری بیشتر مطالب در حافظه بوسیله مرور کردن

ج- افزایش توانایی پاسخ گویی به سئوالات.

از جمله فنونی که در این روش به کار می رود؛ علامت گذاری و حاشیه نویسی است. و در کنار آن از روشهای خلاصه کردن، سازمان دادن و مرتب کردن مطالب نیز استفاده می شود .بعد از این مرحله به تشکیل کارگاه آموزشی برای آموزش روشها و تکنیکهای راهبردهای یادگیری پرداختم.

راهبردهای یادگیری شامل هر فعالیتی است که دانش آموز از آن استفاده می کند تا میزان یادگیری خود را افزایش دهد .موفقیت در مدرسه ممکن است به استفاده از راهبردهای یادگیری موثر بستگی داشته باشد.

این راهبردها به دو دسته راهبردهای شناختی و فرا شناختی تقسیم می شوند .راهبردهای شناختی؛ راهبردهای یادگیری و یادآوری هستند برای کمک به دانش آموز تا اطلاعات تازه را برای ترکیب با اطلاعات قبلی و ذخیره سازی آنها در حافظه دراز مدت آماده کند.

راهبردهای شناختی به سه نوع مرور ذهنی -بسط دهی و سازماندهی تقسیم می شوند .یکی از فعالیتهای عمده انسان در زندگی روزمره مرور ذهنی است. از این روش برای تکالیف ساده و پیچیده می توان استفاده کرد .در مرور ذهنی برای

www.asemankafinet.ir

تکالیف ساده، یادگیرنده اطلاعات را به وسیله تکرار کردن بصورت نا ملنوظ یا با صدای پایین وارد حافظه بلند مدت می کند. که هدف کسب اطلاعات از واحدهای اطلاعاتی حافظه کوتاه مدت و انتقال به حافظه بلند مدت است.

مرور ذهنی برای تکالیف پیچیده؛ شامل انتخاب نکات کلیدی و مهم، خط کشیدن زیر مطالب مهم، علامت گذاری و حاشیه نویسی، برجسته سازی قسمتهای یک کتاب درسی و رو نویسی یا کپی کردن مطالب می باشد .

یکی دیگر از راهبردهای یادگیری بسط دهی است .بسط دهی یعنی پیدا کردن معنای مشترک بین دو یا چند چیز، که باید به خاطر سپرده شود، و روش موثری برای پیوند مطالب در حافظه است. هنگامیکه اطلاعات وارد حافظه می شوند، یادگیرندگان ماهر درباره اطلاعات جدید فکر می کنند و بای فهم بهتر مطالب مثالهایی را خلق می کنند و به نتایجی می رسند و به این طریق اطلاعات جدید و قبلی در حافظه بلند مدت یکپارچه می شوند .فنون بسط دهی برای یادگیری تکالیف پیچیده شامل موارد زیر میشود.

۱. نوشتن به زبان خود

۲. خلاصه برداری

۳. استفاده از دانش واطلاعات قبلی و تفسیر و مقایسه کردن

۴. پاسخگویی به سئوالات مطرح شده در کتاب

۵ -یادیارها یادیارها:

دو نوع دیداری و کلامی هستند، در این شیوه اطلاعات ناآشنای جدید را به وسیله لغات، نکات و تصاویر ذهنی خیلی آشنا تداعی می کنند .انواع یادیارها شامل:

۱. تصویر سازی ذهنی

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۲- روش مکان ها

۳- روش کلمه آویز

۴. سرواژه

۵- کلمه کلید

۶ -اشعار

۷- یادداشت برداری

۸. خلاصه برداری سومین راهبرد یادگیری سازماندهی است، که بهترین و کاملترین راهبرد برای مطالعه و یادگیری است. سازماندهی یک نوع فرایند فعال و اختیاری از جانب یادگیرنده است و هنگامیکه یادگیرنده راهبرد سازماندهی را به کار می گیرد، در واقع فعالانه مواد آموزشی ارائه شده را مرتب و منظم می کند.

سازماندهی اطلاعات در به یاد آوردن آن کمک می کند .روشهای سازماندهی عبارتند از:

۱. چارچوب بندی یا تهیه رئوس مطالب: نکات اصلی در یک سلسله مراتب که در آن هر مطلب جزئی زیر یک طبقه کلی تر سازماندهی می شود را نشان می دهد

۲. روش شبکه که دانش آموز ارتباطات داخلی بین مطالب درسی را تعیین می کند.

۳. تبدیل متن به طرح یا روشی برای سازماندهی. در این روش ابتدا موضوع اصلی متن را مشخص و سپس اجزاء اصلی را پیدا می کنند و پس از نامگذاری اجزاء آنها را با موضوع اصلی ارتباط می دهند.

www.asemankafinet.ir

۴. طرح ریزی که نکات اصلی و فرعی با استفاده از کلمات و عبارات مهم نوشته می شوند .دومین دسته از راهبردهای یادگیری، راهبردهای فراشناختی است .این راهبردها برای نظارت و جهت دهی به راهبردهای شناختی مورد استفاده قرار می گیرند، و به ما کمک می کنند تا دامنه یادگیری خود را ارزیابی کنم و در مورد چگونگی یاد گرفتن تصمیم بگیریم . راهبردهای فرا شناختی به سه دسته تقسیم می شوند که عبارتند از؛ برنامه ریزی، کنترل و تنظیم .

راهبردهای برنامه ریزی

شامل تعیین هدف برای یادگیری و مطالعه، پیش بینی زمان لازم برای مطالعه، تعیین سرعت مناسب مطالعه و ... را شامل می شود .

راهبرد نظارت یا کنترل که بر فرایند یادگیری نظارت دارد و یادگیرنده برای ارزیابی میزان درک و یادآوری خود از مطالب خوانده شده، از شیوه خود پرسی استفاده می کند .از جمله مهمترین راهبردهایی که در کنترل یا نظارت بکار می روند عبارتند از:

۱. نظارت بر درک مطلب، برای اطمینان از درک مطالب درسی با استفاده از پرسشهایی که در ابتدا یا انتهای درس مطرح شده اند .

۲. تمرکز توجه؛ توجه یک عامل اساسی در یادگیری است. در هنگام مطالعه فرد توجه انتخابی خود را به موضوعات مهم متمرکز می کند .

۳. از حفظ گفتن یا بازگویی مطالب؛ که باعث افزایش اعتماد به نفس می شود و از میزان پیشرفت در یادگیری مطلب آگاه می شویم و به رفع موارد خطا و اشتباه و اصلاح آنها اقدام می کنیم

۴. پرسش از خود یا خود پرسی، که بخش مهمی از خوب خواندن است و سبب درگیر کردن دانش آموز در تعامل با متن، فعال سازی دانش قبلی و مرتبط با متن و همچنین برقراری هدف برای خواندن می شود .آخرین راهبرد فرا

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

شناختی یادگیری، راهبرد تنظیم است که سبب انعطاف پذیری در رفتار یادگیرنده می شود و به او امکان می دهد تا هر زمان که ضرورت داشت، روش و سبک یادگیری خود را تفسیر دهد

مهمترین راهبرد تنظیم، اصلاح یا تفسیر راهبرد یادگیری تنظیم سرعت مطالعه و یادگیری است. دانش آموز باید سرعت مطالعه خود را با توجه به هدف خواندن و متن مورد مطالعه تنظیم کند و در هنگام خواندن سرعت مطلوب داشته باشد. سرعت خواندن را برای انطباق با قابلیت فهم متن باید تغییر داد .بطور کلی قسمتهای ساده تر را سریع تر و قسمت های مشکل تر را آهسته تر خواند .

گردآوری شواهد دو

(نقاط قوت)

بعد از اقدامات صورت گرفته و برگزاری جلسات آموزشی و کارگاهی ویژه دانش آموزان و خانواده ها و اجرای برنامه های پیش بینی شده با همکاری آموزگار مربوطه و بررسی وضعیت درسی دانش آموزان در دروس مختلف به تدریج تغییراتی در وضعیت بعضی از دانش آموزان مشاهده گردید که قابل توجه بود که پس از بررسیهای لازم مشخص شد که این تعداد از شاگردان در اجرای برنامه تهیه شده بسیار پیگیر بوده و خانواده نیز نقش نظارتی خود را به خوبی ایفا کرده است.

در کنار این مسئله تعدادی از دانش آموزان بودند که همچنان افت و خیز در نمرات آنان مشاهده می شد. چنانکه بعضی مواقع نمرات خیلی خوب و گاهی بسیار پایین بود و سبب نارضایتی آموزگارشان می گردید .وقتی جلسات فردی با این دانش آموزان برگزار نمودم مشخص شد که بعضی از درسهای مورد علاقه را بیشتر مطالعه می کنند و دروس را که در آن ضعف دارند کمتر خوانده و یا گاهی کاملاً کنار گذاشته اند.

www.asemankafinet.ir

گروه سوم دانش آموزان هم کسانی بودند که بعد از تمام اقدامات انجام گرفته، تغییر چندانی در وضعیت تحصیلی آنان صورت نگرفته بود. با بررسی بیشتر مشخص شد که این دانش آموزان فقط برنامه تهیه شده را در اتاق چسبانده و هیچ کاری با آن نداشته اند و به هیچ وجه به برنامه تنظیم شده توجه نکرده و از روشهای آموزش داده شده استفاده نمی کنند وخانواده نیز هیچگونه همکاری با مدرسه نداشتند .اغلب آنان حتی در جلسات آموزش خانواده ها نیز شرکت نکرده بودند و در پی تماسهای مختلف با خانواده نیز هیچگونه همکاری نداشتند.

بعد از گذشت ۴ ماه از اجرای برنامه، ارزیابی از عملکرد دانش آموزان به کمک آموزگارصورت گرفته و نتایج نسبت به قبل قابل توجه بود و به نظر می رسید که برنامه ها و پیشنهادهای ارائه شده و همچنین کلاسهای فوق برنامه برای دانش آموزانی که پیگیر برنامه بودند، قابل قبول بود .تلاش برای تشویق این قبیل دانش آموزان به کمک آموزگارمربوطه برای ایجاد انگیزه بیشتر و برای تلاش سایر شاگردان صورت گرفت و همچنین دانش آموزانی هم که نسبت به قبل کمی بهتر شده بودند تشویق گردیدند .

اگر چه انتظارات ما کاملاً برآورده شد ولی نشان داد که اگر برنامه درستی تنظیم شود و دانش آموز مقیّد به اجرای برنامه باشد و از سوی دیگر خانواده نیز احساس مسئولیت کرده و شرایط محیط منزل را برای مطالعه فراهم سازد و از درگیریها و مشکلات خانوادگی کاسته شود، می توان امیدوار بود که اجرای چنین برنامه هایی موثر واقع شده و به قبولی بالای ۸۰ درصد پیدا کرد .

محدودیت ها و موانع (نقاط ضعف)

۱.عادات مطالعه دانش آموزان آشنا نبودن با روشهای درست مطالعه و در نتیجه استفاده از یک شیوه و روش خاص برای یادگیری تمام دروس و در نتیجه کارایی کم و عدم حصول به نتیجه بطور مثال ریاضی را با همان روشی که ادبیات را می خواندند یاد می گرفتند و درس زبان و عربی را نیز به همان شیوه ای که درس زیست را مطالعه می کردند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۲. عدم پذیرش مسئولیت افت تحصیلی درمقاطع مختلف از سوی عوامل آموزشگاهی

۳. عدم همکاری دانش آموزان در اجرای درست برنامه مطالعه روزانه، ساعات استراحت .... و ایجاد مشکل در کار معاون و نا هماهنگی در اجرای برنامه ها

۴. عدم هماهنگی خانواده ها با مدرسه، در اجرای دقیق برنامه پیشنهادی- ثبت فعالیت روزانه فرزندان- رفت و آمدها و برنامه زیستی آنان و عدم نظارت دقیق بر کار دانش آموزان، بی نظمی در شرکت در جلسات آموزشی ویژه خانواده ها.

نتیجه گیری

برخی صاحبنظران برآنند که آموزش و پرورش به جای انبار کردن معلومات در ذهن دانش آموزان، شایسته است به تقویت حس کنجکاوی و پرسشگری آن ها بپردازد و افرادی خلاق و پژوهشگر تربیت نماید و این روش، بسی زیباتر خواهد بود. معیار تعلیم و تربیت باید فراتر از حافظه محوری و انباشتن حافظه دانش آموزان باشد و البته با تغییراتی که مطابق سند تحول بنیادین در کتب درسی اتفاق می افتد،آموزش و پرورش به سمت پرورش افرادی کنجکاو و پژوهشگر که موجب استقلال و سربلندی کشورمان خواهد شد در حرکت است. روشن است که رسیدن به اهداف بزرگ، نیازمند افکار و همّت های بزرگتری است و به بیانی بهتر و روشن تر تا یک فرد یا سیستم، یادگیرنده و پژوهنده نباشد سخت و البته ناممکن است بتواند به سرمنزل اهداف و مقاصد بزرگ و متعالی دست یابد.

به هرحال، باید تلاش کرد هرلحظه و در هر دوره ای به مجهولات و پرسش های دانش آموزان افزود و چنان طرحی انداخت که دانش آموزان در هیچ مرحله ای خود را از تحصیل و مطالعه فارغ نبینند و آن را بگویند که دانشمند بزرگ ایران، ابن سینا می گفت که: « تا بدانجا رسید دانش من / تا بدانم همی که نادانم». باید دانش آموزان را از همان ابتدا تشنه گردانیم تا خود در پی حقیقت قدم بردارند و رنج کشف حقایق و کسب معارفدر کام آنها، چونان شهدی گوارا باشد.

www.asemankafinet.ir

ژان پیاژه معتقد است: «هرگاه چیزی را به کودک آموزش دهیم مانع می شویم تا خود کودک شخصاً آن را کشف و اختراع کند.«(ژان پیاژه؛ ص۱۳۷). بنابراین، باید در ذهن دانش آموزان مساله و پرسش ایجاد کرد و با ایجاد انگیزه و رغبت در وجودشان، باعث حرکت و پویایی آنها به سمت رسیدن به روشنایی علم و معرفت شد.خداوند متعال در وجود تمام انسان ها میل و انگیزه کمال جویی را قرار داده است و رسیدن به کمال میسر نخواهد بود جز با کسب معرفت و دانش و این مهم نیز دست نخواهد داد مگر با تلاش، همت و تحمل سختی ها. بزرگان علم و فلسفه بر این نکته تاکید دارند که عظمت علم و دانش هر انسانی به اندازه مجهولاتی است که طرح می کند و نه معلوماتی که حفظ می کند(کریمی؛ص۸۰). با تربیت صحیح ، افراد به جایی می رسند که در تمام پدیده ها و حوادث هستی با نگاهی توحیدی ، تامل و تدبر می کنند و در این صورت است که علم به معنای واقعی آن نور و چراغ راهنمای بشر برای رسیدن به حق تعالی می شود.

یکی از راه های رسیدن به این هدف، کاربست روشهای مناسب در فرایند یاددهی-یادگیری است. البته منظور از روشهای مناسب، استفاده از روشهای نوین غربی نیست. محققان بزرگی چون علامه امینی(ره)، علامه طباطبایی(ره)، شهید مطهری(ره) و... در محیطهای ساده اما سرشار از نور معرفت به درجاتی رسیدند که تا ابد در آسمان علم و ادب پایدار خواهند ماند. از طرف دیگر، گستردگی و پیشرفت لجام گسیخته علم و فناوری در عصر حاضر به اندازه ای است که معلم و استاد نمی تواند همه آن را در چارچوب کلاس به طالبانش منتقل نماید. بنابراین، دانش آموز خود باید در جستجوی علم و کسب معرفت باشد.

نکته مهم دیگر، این است که مطالعه و کتابخوانی اساس و پایه پیشرفت و تحول در عرصه های گوناگون یک ملت و کشور است و مقام معظم رهبری(مد ظله العالی) بارها به این امر خطیر و مهم تاکید کرده اند. مدارس ابتدایی می تواند نخستین سنگ بنای این عمارت را بردارد و راه را برای برداشتن گام های بزرگ تر هموار و آسانتر نماید. دانش آموزان در مقطع ابتدایی باید مهارتهای مشاهده، تفکر، آزمایش ، کاوشگری ، استدلال و... را فرابگیرد و با علاقه و انگیزه، نگرشی موشکافانه، کنجکاوانه و با عطش تمام در این عرصه ها قدم بردارد.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

پیشنهادات

۱. علاقه در مطالعه نقش مهمی دارد. اگر مطالب را با علاقه بخوانید، آنها را بهتر درک می کنیم و بیشتر به خاطر خواهید سپرد.

۲. برای به خاطر سپردن و به یاد آوردن هر مطلب باید تمرکز حواس داشته باشید.

۳. هنگام مطالعه باید فعال بود- یادداشت برداری- حاشیه نویسی؟، سازمان دادن ..... از جمله فنونی هستند که در هنگام مطالعه فرد را فعال نگه می دارند

۴. از فشار آوردن به حافظه و متراکم کردن زمان یادگیری خودداری کنید. در فعالیتهای ذهنی بعد از هر ۴۵ تا ۵۰ دقیقه بین ۵ تا ۱۰ دقیقه استراحت و تنفس عمیق داشته باشید .

۵. با یادداشت برداری و خلاصه نویسی مطالبی را که احتیاج به فکر و اندیشه بیشتری دارند و باید آنها را حفظ کرد، راحت تر می توان به خاطر سپرد.

۶. بین مطالب جدیدی که می خواهید یاد بگیرید و مطالب قبلاً یاد گرفته شده، پیوند برقرار کنید.

۷. تصویر سازی ذهنی در هنگام مطالعه برای یادگیری مطالب و بازیابی و به خاطر آوردن مطالب نقش به سزایی دارد.

۸. خط کشیدن زیر عبارات مهم در بازخوانی وتمرکز بیشتر روی آنها موثر است.

۹. تغذیه مناسب اعم از غذا و اکسیژن .تغذیه مناسب یکی از عوامل موثر در افزایش کارآیی حافظه است.

www.asemankafinet.ir

۱۰ سلامت و آرامش ذهنی و عاطفی، شرط اصلی مطالعه خوب است. بنابراین باید تلاش کنید که در آرامش هر چه بیشتر به مطالعه بپردازید و در پی ایجاد آرامش فکری و بهداشت روانی باشید.

منابع و مآخذ

۱- آقازاده، محرم؛ راهنمای روشهای نوین تدریس، نشر آییژ، چاپ سوم ۱۳۸۶

۲- احیای نقش راهنمایی و مشاوره ای معلمان؛ گروه مولفان: زیر نظر سید مختار موسوی؛ انتشارت تزکیه ، تهران، ۱۳۸۲

۳- پژوهش در کلاس درس، دیوید هاپکینز، ترجمه وفایی و مرعشی، انتشارات دفتر پژوهش های فرهنگی، چاپ اول، ۱۳۸۴

۴- ژان پیاژه،گفتگوی آزاد،کلود برنگیه، ترجمه محمود منصور و دادستان، چاپ دریا،۱۳۵۸،ص۱۳۷

۵- سنه، افسانه و آقازاده، محرم؛ فرهنگ مطالعه و پژوهش، موسسه فرهنگی منادی تربیت، چاپ دوم۱۳۸۰

۶- شجری، رضا؛ ادبیات کودکان در ایران، چاپ شریف، نوبت اول,۱۳۸۴

۷- شعاری نژاد، علی اکبر ؛ فلسفه جدید تربیت ، تهران ، اطلاعات ، ۱۳۸۸

۸- شکوهی ، غلامحسین؛ مبانی و اصول آموزش و پرورش؛ مشهد ، به نشر، چاپ۲۷، ۱۳۸۵